

Visie: Durven - Doen - Doorgaan

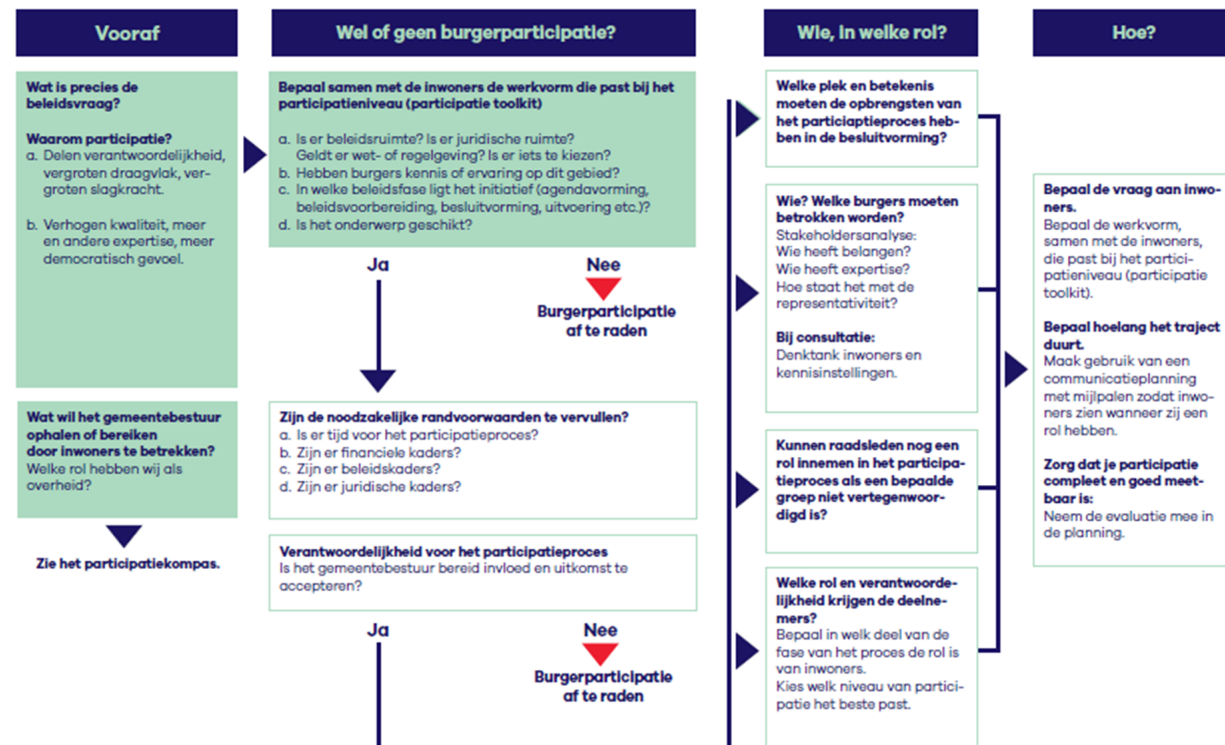
(DDD)

- **Juli 2021: Een nieuwe stap: 'Durven, Doen, Doorgaan!'**
- Onder leiding van de portefeuillehouder hebben groepen inwoners, ambtenaren en raadsleden experimenten geanalyseerd, deelgenomen aan dialoogtafels en voorstellen aangeleverd. Met als resultaat de set afspraken, en het afwegingskader dat te vinden is in het door de raad vastgestelde visiedocument 'Durven, Doen, Doorgaan!' Een mooi voorbeeld van samenspel.
- **Vervolgstappen 2022 e.v.:**
 1. Inspraak en participatieverordening
 2. Trends en ontwikkelingen, we zetten in op omgevingsbewust werken met workshops en opleidingen zodat we de aspecten van burgerparticipatie beter leren kennen en beheersen.
 3. Lessons learned gebruiken we om processen aan te passen

Afwegingskader burgerparticipatie

Leidschendam-
Voorburg

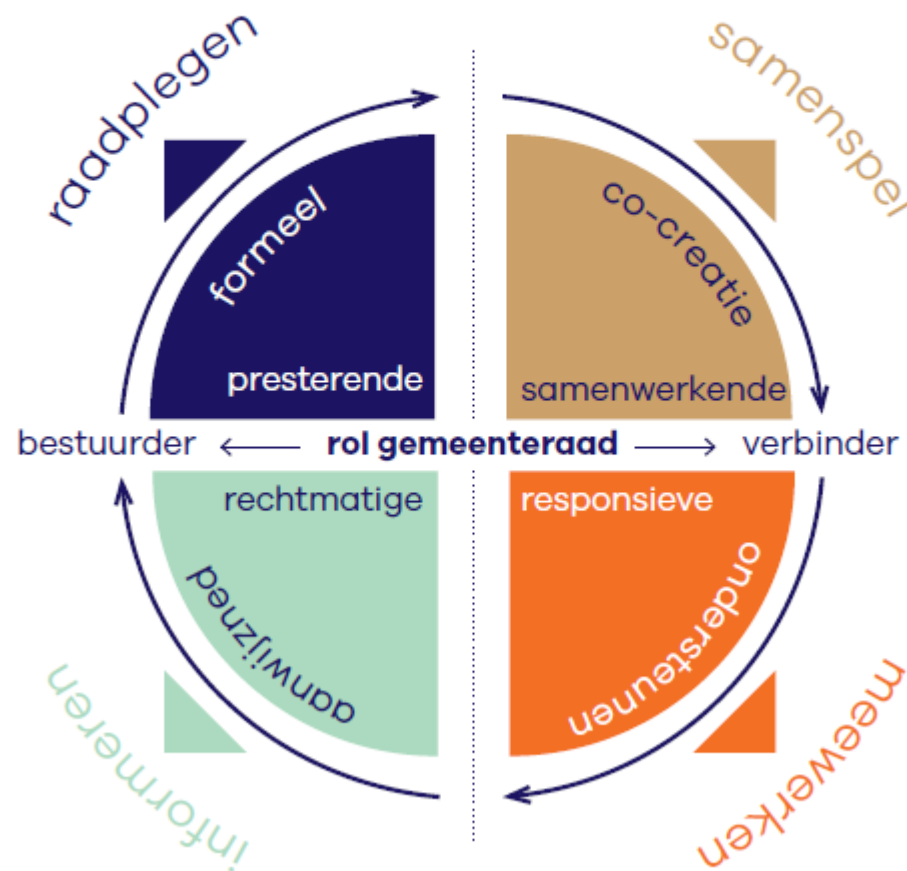

Afspraken burgerparticipatie

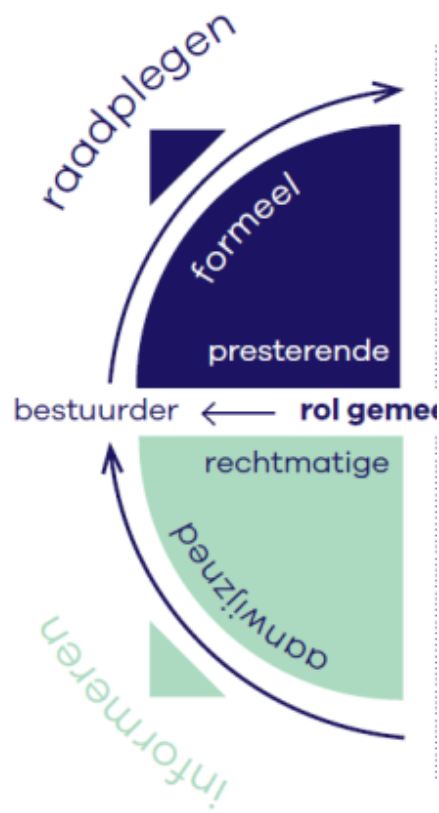
- 1 Participatie is nodig om de kwaliteit van plannen te verbeteren en betrokkenheid te vergroten voor gemeente, gemeenteraad, college en samenleving.
- 2 Deze kernwaarden gebruiken we tijdens elk gesprek: transparantie, draagvlak, open benadering, gelijkwaardigheid, vertrouwen, representativiteit en positiviteit.
- 3 Ieder traject start met het afwegingskader.
- 4 We stellen een startnotitie op bij complexe maatschappelijke vraagstukken hoe participatie wordt ingezet.
- 5 De gemeente houdt de regie in het proces van burgerparticipatie.
- 6 Een communicatieplan is onderdeel van het participatieproces.
- 7 Inwoners of partijen met burgerinitiatieven hebben altijd één aanspreekpunt bij de gemeente.
- 8 Grote en complexe burgerinitiatieven werken met een startnotitie.
- 9 Er is apart budget beschikbaar voor het behalen van maatschappelijke doelen.
- 10 Afspraak is afspraak.

Participatiekompas

Leidschendam-Voorburg

De klassieke bestuursstijl inspraak; raadplegen en/of informeren

De gemeente vindt de uitkomsten van de participatie zeer belangrijk. Een grote, diverse groep inwoners en partners heeft de ideeën en behoeften gedeeld en het college beschouwt deze input dan ook als leidend in de keuze. In het doorlopen proces om te komen tot keuzes zijn de uitkomsten van de participatie daarom gebruikt voor het formuleren van concepten en een inhoudelijk afwegingskader.

De verbindende bestuursstijl samenspel en/of *faciliteren/meedoen

* hier spreken we van overheidsparticipatie

Burgerparticipatie in onze voorstellen

Hoe zijn inwoners/belanghebbenden betrokken?

Betrokken interne en externe partners (zoals politie, brandweer, OM, woningcorporaties en Sport & Welzijn) hebben bijgedragen aan de totstandkoming van deze nota. In juli heeft er een informatiebijeenkomst plaatsgevonden met de raadsfracties, waarin input is geleverd voor de prioriteiten in de nieuwe Nota Veiligheid.

Nota Veiligheid
2023-2026

Gezien de tijdsdruk waaronder dit Plan van Aanpak tot stand is gekomen, heeft geen participatie met inwoners plaatsgevonden. Bij de invulling van de maatregelen is wel gesproken met veel ketenpartners **die tijdens de gesprekken de noden en wensen van de doelgroepen hebben ingebracht**. Deze zijn in veel gevallen meegenomen in het Plan van Aanpak.

PvA
Energiearmoede

Procesvoorstel
Omgevingsvisie

Een extern communicatiebureau zal het onafhankelijk voorzitterschap, de voorbereiding en de uitwerking van de brede campagne met de benodigde middelen op zich nemen. Ter voorbereiding van besluitvorming worden concept-documenten met deelnemers besproken. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt in co-creatie met hulpmiddelen zoals kaarten en andere instrumenten. De gemeenteraad wordt via de gebruikelijke kanalen in de processtappen en de participatie meegenomen en ontvangt bij besluitvorming een transparant navolgbaar voorstel. De tussenliggende beslismomenten liggen daarmee bij de raad. Het **participatieniveau bij het opstellen van de omgevingsvisie betreft informeren, inspreken en consulteren.**

Scope participatieverordening

▶ Hoofdlijnen

1. Inwonerparticipatie (start proces, status uitkomsten)
2. Inspraak
3. Overheidsparticipatie
4. Uitdaagrecht
5. Wijkdemocratie

Ontwikkelen van een Participatieverordening

Leidschendam-Voorburg

13 december 2022

mr. dr. Guido Enthoven

Wet Versterking participatie op decentraal niveau

- Afspraak in Regeerakkoord 2017, 2021
- Iedere gemeente moet een Participatieverordening maken.
- Doel: de betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid van hun gemeente vergroten.
- Ook wordt het uitdaagrecht wettelijk verankerd.
- NB: Gemeenten hebben een grote beleidsvrijheid.

Status wetsontwerp

- MR heeft ingestemd,
- Wetsontwerp is in september 2022 aan de Tweede Kamer gestuurd
- Verwachting: behandeling parlement 2023
- Inwerkingtreding: 2025?
- Reeks gemeenten is al gestart, of heeft al een nieuwe PV vastgesteld.

Ontwikkelingen

- VNG-traject 'Spelregels lokale democratie' (2019)
- Concept-modelverordeningen, versies januari 2020- mei 2021
- Testlab Participatieverordening. Samenwerking tussen 15 gemeenten
- Verplichtingen participatie op basis van de Omgevingswet

Betrekken verschillende geledingen

- Bijeenkomsten raad
- College van B&W
- Bijeenkomsten ambtenaren
- Consultatie bewoners
- Ambitie: co-creatie, inzet op consent

Hoofdpijnen

1. Inwonerparticipatie (start proces, status uitkomsten)
 2. Inspraak
 3. Overheidsparticipatie
 4. Uitdaagrecht
 5. Wijkdemocratie
-
-

Opties

- 6. Omgevingswet?
 - 7. Sociaal domein?
 - 8. Inkoopbeleid?
 - 9. Referendumverordening?
 - 10. Burgerinitiatief?
-
-

Algemene bepalingen

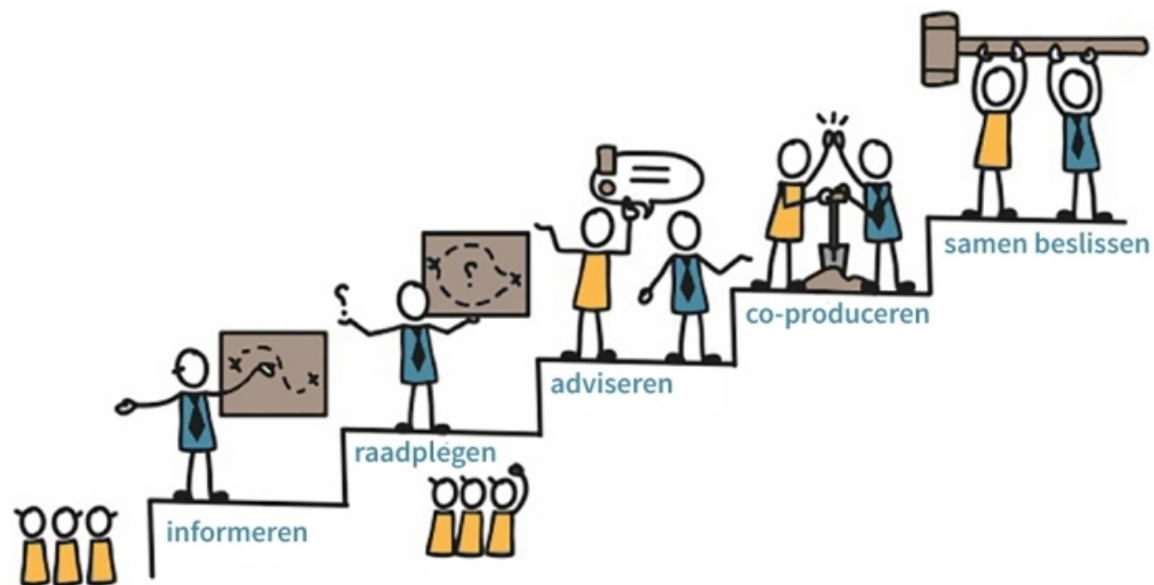
C . Het college van burgemeester en wethouders neemt elk jaar een participatieparagraaf op in de begroting waarin de speerpunten voor participatie in het komend jaar benoemd worden.

Start participatieproces

1. Het bestuursorgaan stelt bij de start van elk participatieproces vast op welke manier Inwonerparticipatie wordt toegepast. Indien Inwonerparticipatie wordt toegepast, neemt het bestuursorgaan in beginsel over de volgende punten een besluit:

- (a) **het doel en de intentie** van de participatie;
- (b) de **kernvragen**, de beïnvloedingsruimte en de inhoudelijke en financiële **kaders**;
- (c) de te betrekken **stakeholders**, en d
- (d) de begroting van de **kosten** van he

Besluitvorming

Het bestuursorgaan maakt **voorafgaand** aan de start van het participatieproces bekend op welke wijze de besluitvorming zal plaatsvinden en kiest daarbij uit de volgende mogelijkheden:.

- a. Het bestuursorgaan **neemt kennis van** de uitkomsten van het participatietraject en zal nader afwegen of en in welke mate deze kunnen worden meegenomen in de politieke besluitvorming
- b. Het bestuursorgaan beschouwt de adviezen en conclusies uit het participatietraject als **een zwaarwegend uitgangspunt** bij politieke besluitvorming.
- c. Het bestuursorgaan **neemt de adviezen en conclusies** uit het participatietraject **over** mits deze passen binnen de vooraf gestelde inhoudelijke, financiële en procedurele kaders.

Afwijking

Het bestuursorgaan kan na afloop van het participatieproces **bij uitzondering** van de in het kader van lid 1 **gemaakte keuze afwijken**, bijvoorbeeld omdat het participatietraject sterk uiteenlopende visies opleverde, omdat betrokken belangen onvoldoende zijn meegewogen of omdat de participatie leidde tot nieuwe ideeën en inzichten die op gespannen voet staan met de vooraf gestelde kaders.

De afwijking van de uit hoofde van het eerste lid **gemaakte keuze** wordt **expliciet gemotiveerd en gecommuniceerd** aan de deelnemers aan het participatietraject.

Toepassen Overheidsparticipatie

1. Overheidsparticipatie wordt toegepast indien naar het oordeel van burgemeester en wethouders het publieksinitiatief past binnen de kaders van het gemeentelijk beleid en **bijdraagt aan de doelstellingen van het gemeentelijk beleid**, en/of anderszins een **positieve maatschappelijke bijdrage** levert aan de lokale samenleving.
2. De stadsdirecteuren in de stadsdelen zijn het **aanspreekpunt** voor publieksinitiatieven.
3. De gemeenteraad stelt **jaarlijks een budget ter beschikking** voor ideeën en initiatieven uit de samenleving. Dit budget wordt verdeeld over de wijken. De wijkraden beslissen over het honoreren van initiatieven.

Toepassen Overheidsparticipatie, vervolg

4. Als burgemeester en wethouders besluiten om overheidsparticipatie toe te passen, kunnen zij besluiten het publieksinitiatief te ondersteunen door middel van:

- a) het (eventueel tijdelijk) ter beschikking stellen van **ruimtes** of huisvesting;
- b) het beschikbaar stellen van een aanjaagbudget, subsidie of andere **financiële middelen**;
- c) de inzet van ambtelijke **expertise**, netwerken of ondersteuning;
- d) andere vormen van ondersteuning.

Uitdaagrecht

1. De gemeente biedt inwoners, maatschappelijke initiatieven en lokale bedrijven de mogelijkheid een voorstel te doen om **gemeentelijke taken over te nemen**.
2. Het bestuursorgaan wijst een aanvraag af indien onvoldoende aannemelijk wordt gemaakt dat het initiatief voldoet aan de in lid 3 genoemde voorwaarden, of indien zij overname van de gemeentelijke taak om andere redenen **onwenselijk** vindt.

Toepassen Uitdaagrecht, vervolg

4. Een verzoek met betrekking tot het uitdaagrecht wordt bij het college ingediend en omvat in ieder geval **de volgende onderdelen**:

- a) omschrijving van de taak die de verzoeker wil overnemen;
- b) uitleg waarom of hoe de verzoeker dat beter en goedkoper kan;
- c) duidelijkheid over de betrokkenheid, kennis of ervaring van de verzoeker;
- d) indicatie van het draagvlak onder belanghebbende inwoners;
- e) raming van de kosten die aan de uitvoering van de taak verbonden zijn;
- f) omschrijving van de manier waarop de verzoeker met de gemeente wil samenwerken of ondersteuning nodig heeft;
- g) inzicht in hoe de verzoeker garant staat voor de kwaliteit en de uitvoering van de taak op de langere termijn;
- h) ondertekening door tenminste drie bewoners.

Dorps- en wijkdemocratie

(...) De gemeente treedt met de betrokken dorps- en wijkraden en bewoners in **nader overleg** op welke wijze de betrokkenheid vanuit de dorpen en wijken zo goed mogelijk vorm kan krijgen en welke afspraken daarbij passend zijn. Ook zullen nieuwe **experimenten** gestart worden met **nieuwe vormen van wijkgericht werken**. De inzet is om binnen twee jaar na de inwerkingtreding van deze Participatieverordening nieuwe bepalingen over dorps- en wijkdemocratie in deze verordening op te nemen.

Omgevingsvergunning

1. De gemeenteraad stelt een lijst vast met categorieën van gevallen die in strijd met het Omgevingsplan zijn en **waarbij participatie verplicht is**. De indiener van de aanvraag omgevingsvergunning dient de participatie te organiseren of is daarvoor verantwoordelijk.

Rol cliëntenraad in sociaal domein

- trends: steeds meer beleidsterreinen en minder ervaringsdeskundigen/cliënten; maatschappelijk betrokken burgers
- cliëntenraden Participatiewet: ervaringsdeskundigen die de gevolgen van het gemeentelijk beleid zelf ervaren
- suggestie: bezien bij verordening welke rol adviesraden en cliëntenraden kunnen vervullen in het gemeentelijk participatiebeleid

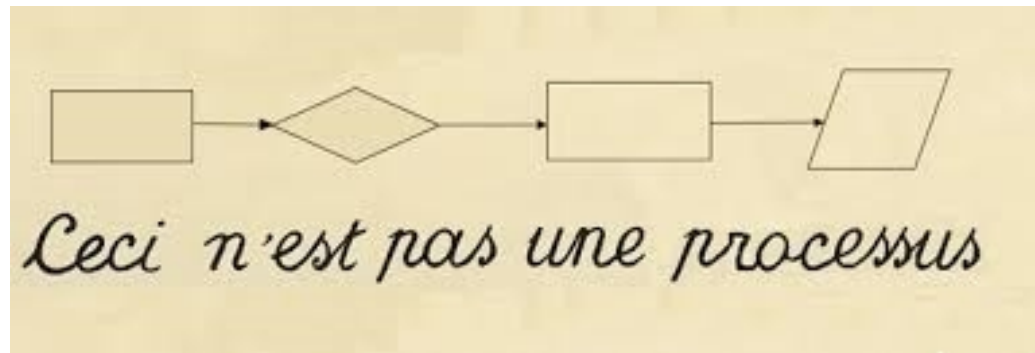

Inkoopbeleid

- gemeenten kopen beleid in bij instellingen voor het realiseren van gemeentelijk beleid
 - instellingen hebben wettelijke taak tot cliëntenparticipatie, maar het gaat vaak moeizaam, terwijl de ervaringen van cliënten tot verbeteringen kunnen leiden
 - suggestie: opnemen in de verordening dat de gemeente eisen en criteria wil stellen aan de participatie in instellingen waarmee zij contracten wil sluiten
-
-

Proces

- Beeldvorming gemeenteraad
- Informeel college
- Startsessie bewoners
- Viertel themasessies, met raad, college, ambtenaren, bewoners
- Vaststellen Participatieverordening: juni 2023

Proces van co-creatie

- Vier 'bloedgroepen': raad, college, ambtenaren, bewoners
- Uitgangspunt: gelijkwaardige inbreng partijen
- Inzet op consent (geen overwegende bezwaren)
- NB: afzien van amenderen eindresultaat

Rolinvulling raad en college

- Inbreng persoonlijke/politieke visie op participatie
- Bestuurlijke verantwoordelijkheid, algemeen belang, vertegenwoordigen zwijgende meerderheid
- Heel goed luisteren, geef bewoners ook de ruimte

Vragen

Leidschendam-Voorburg
13 december 2022

IMI
INSTITUUT
MAATSCHAP-
PELIJKE
INNOVATIE